

OCENA INTERNIH UČNIH GRADIV

Naslov	Stran
<u>1. NAMEN IN CILJ EVALVACIJE GRADIV</u>	2
<u>2. IZBIRA KRITERIJEV ZA ANALIZO IN EVALVACIJO INTERNIH GRADIV:</u>	2
<u>3. PREGLED IN RAZVRSTITEV PREJETIH GRADIV PO PREDMETNIH SKUPINAH.</u>	4
<u>4. METODOLOGIJA OCENJEVANJA GRADIV</u>	5
<u>5. PREGLED REZULTATOV ANALIZE GRADIV IN PRIPOROČILA ZA IZBOLJŠAVE</u>	6
5.1. REZULTATI OCENJEVANJA VSEH INTERNIH GRADIV (IG) PO VSEH KRITERIJIH	7
5.2. REZULTATI OCENJEVANJA PO POSAMEZNIH KRITERIJIH:	9
5.2.1. STRUKTURA GRADIV	9
5.2.2. MULTIMEDIJSKI ELEMENTI V GRADIVIH	10
5.2.3. METODIČNA USTREZNOST GRADIV	11
5.2.4. NAČELO UČENJA	12
5.2.5. MOTIVACIJSKI ELEMENTI V GRADIVIH	13
5.2.6. JEZIKOVNA USTREZNOST GRADIV	14
5.2.7. OBLIKOVNA USTREZNOST GRADIV	15
5.2.8. NAVODILA ZA OPRAVLJANJE OBVEZNOSTI	16
5.2.9. NAVODILA ZA OPRAVLJANJE OBVEZNOSTI, ČE SO BILA ODDANA SAMO NAVODILA	17
5.2.10. DODATNA NAVODILA, KJER NI INTERNEGA GRADIVA; AMPAK SAMO NAVEDBA UČBENIKA	18
<u>6. ZAKLJUČEK</u>	19
<u>7. VIRI</u>	20
<u>8. SEZNAM PRILOG</u>	20

1. NAMEN IN CILJ EVALVACIJE GRADIV

Cilj evalvacije učnih gradiv je s povratno informacijo strokovnim delavcem omogočiti možnost sistematičnega razvoja gradiv, ki bodo v pomoč pri učenju vsem dijakom, posebno pa tistim, ki se odločijo za samostojno učenje s pomočjo gradiv.

S pomočjo evalvacije imamo namen seznaniti strokovne delavce z uveljavljenimi strokovnimi priporočili za pripravo gradiv, poudariti pomen kakovostno oblikovanega gradiva za učni proces ter vzpostaviti enotne didaktične in oblikovno-tehnične standarde učnih gradiv. Na šoli želimo izboljševati kakovost učnih gradiv in spodbuditi njihovo uporabo.

2. IZBIRA KRITERIJEV ZA ANALIZO IN EVALVACIJO INTERNIH GRADIV

Kriteriji ocenjevanja gradiv so bili izbrani iz treh virov

1. vir:

V okviru CPI leta so bili leta 2007 pripravljene kriteriji za racionalno evalvacijo kakovosti učnih gradiv. Kriteriji, ki se nanašajo na splošno-didaktično ustreznost, kakovost in raznolikost učnih gradiv, so naslednji (Glej tudi Prilogo 1 - Tabela 1 v prilogah):

- jasnost in preglednost strukture gradiva,
- kakovost multimedijskih elementov,
- učno-ciljna zasnovanost učnega gradiva,
- spodbujanje razvoja oz. doseganja ključnih kompetenc,
- uporaba induktivnega pristopa,
- metodično-didaktična prilagojenost gradiva potrebam oz. značilnostim ciljne skupine,
- vključenost motivacijskih elementov v učno gradivo,
- spodbude za aktivno učenje,
- vključenost dejavnosti, ki vodijo k doseganju ciljev na različnih taksonomskih stopnjah in
- vključenost predlogov za povezovanje z drugimi programskimi enotami.

2. vir: Izhodišča za pripravo e-učbenikov V okviru Zavoda RS za šolstvo so bila leta 2011 pripravljena izhodišča za pripravo e - učbenikov. Izhodišča so naslednja (**Glej tudi Prilogo 2**):

1. Elementi e-učbenika: pridobivanje znanja, ponavljanje in preverjanje znanja, dodatne učne dejavnosti.
2. Element za ponavljanje in utrjevanje znanja
3. Celostna grafična podoba
4. Razdelitev na tematske sklope

5. Povzetki: Pri vsakem tematskem sklopu je dodan povzetek, ki s svojo strnjeno obliko omogoča uporabniku ponavljanje usvojenega znanja
6. Prilagodljivost vsebin
7. Standard za izmenjavo in prenos učnih vsebin
8. Zagotavljanje uporabniške izkušnje
9. Kompatibilnost: E-učbenik deluje na vseh operacijskih sistemih in v vseh glavnih spletnih brskalnikih (Firefox, Explorer, Safari (Apple))
10. Zaslonska ločljivost
11. Kazalo
12. Interaktivnost v e-učbeniku
13. Zahteve za kvaliteto avdio-video elementov
14. Zahteve za kvantiteto
15. Metodična ustreznost
16. Kurikularna ustreznost
18. Načelo diferenciacije
19. Jezikovna ustreznost

3. vir: Disleksija vodnik za tutorje

Pri pripravi gradiv je priporočljivo upoštevati strokovna spoznanja o pripravi gradiv, ki so primernejša za osebe z disleksijo, ker velja, da so taka gradiva primernejša tudi za vse ostale bralce.

- Namesto dolgih vrstic besedila se priporoča uporaba dveh stolpcev. Študentom z disleksijo prav tako pomaga, če je besedilo oblikovano v obliki krajših sklopov.
- Pri pisavi ni toliko bistvena velikost, vendar večina študentov z disleksijo predlaga minimalno velikost pisave za pisno obliko 12 pt.
- Študenti z disleksijo se med različnimi odnosi in zvezami v okviru kompleksne povedi pogosto izgubijo. Besedilo naj bo torej enostavno, jasno in jedrnato, kar pa seveda ne pomeni, da takšno besedilo ne more prenašati kompleksnih sporočil.

Tip črk

- Namesto pisave Times New Roman je bolje, da uporabite pisavo Arial, Comic Sans ali Verdana, Helvetica, Trebuchet, Tahoma, Century Gothic, Calibri.

Oblikovanje besedila

- Priporočljiv razmik med vrsticami je 1,5.
- Priporočljiva je leva poravnava besedila (namesto obojestranske poravnave), saj na ta način ne ustvarja toliko vizualnih "pretokov" (očitno povezovanje vrstic med besedami vzdolž strani), ki so za študenta z disleksijo zelo moteči.

- Izogibajte se začenjanju stavka na koncu vrstice.
- Za študenta z disleksijo je zelo pomembno, da učitelj v besedilu uporablja okvirčke in tabele.
- Prav tako je študentom z disleksijo v veliko pomoč uporaba alinej.

Za potrebe interne analize in evalvacije gradiv so bili izbrani naslednji kriteriji:

- Struktura gradiva (7 podrejenih kriterijev)
- Multimedijski elementi v gradivu (3 podrejeni kriteriji)
- Metodična ustreznost (5 podrejenih kriterijev)
- Načelo učenja (5 podrejenih kriterijev)
- Motivacijski elementi (4 podrejenih kriterijev)
- Jezikovna ustreznost (3 podrejeni kriteriji)
- Oblikovna ustreznost (3 podrejeni kriteriji)
- Za potrebe evalvacije navodil za opravljanje obveznosti je bil izbran kriterij Navodila za opravljanje izpita s petimi podrejenimi kriteriji.
- Dodan je tudi kriterij Dodatna navodila, če gre za gradivo, ki ga ni pripravil učitelj z dvema podrejenima kriterijema

Vse kriterije si lahko podrobneje ogledate v Prilogi 3.

Celotna priprava gradiv – vsebinska, oblikovna, tehnična in programska – je bila prepuščena avtorjem gradiv.

Pričujoča evalvacija bo avtorjem omogočala vpogled v analizo svojega gradiva po navedenih kriterijih, kar bo dobra podlaga za načrtovanje izboljšav in nadaljnji razvoj gradiv.

3. PREGLED IN RAZVRSTITEV PREJETIH GRADIV PO PREDMETNIH SKUPINAH.

Zaradi večje preglednosti in možnosti evalvacije po aktivih, je bilo gradivo razdeljeno na devet predmetnih skupin-

Skupaj je bilo oddanih oddano 53 internih gradiv (IG*^{Nekatera vsebujejo tudi N}) in 30 navodil za opravljanje obveznosti(N).

Pregled oddanih gradiv po predmetnih skupinah (za posamezne predmete glej Prilogo 4 – Tabela 2):

1. **Tuji jeziki:** Angleščina 1, Angleščina 2, Nemščina 1, Nemščina 2, Prodaja v tujem jeziku. (Oddano: 3 IG in 6N)
2. **Aranžerski predmeti in umetnost:** Vizualne komunikacije, Dekoraterstvo, Multimedijsko oglaševanje, Komercialna fotografija, Umetnost (Oddano: 1 IG in 8N)
3. **Naravoslovje:** Naravoslovje, Biologija, Kemija, Poznavanje blaga (Oddano: 11 IG)
4. **Matematika:** Matematika (Oddano: 9 IG)
5. **Slovenščina:** Slovenščina (Oddano: 7 IG)
6. **IKT:** IKT (Oddano 6N)
7. **Družboslovje:** Družboslovje, Geografija, Zgodovina, Poslovno komuniciranje, Psihologija, Sociologija (Oddano: 9IG, 4 N)
8. **Ekonomisti:** Podjetje na trgu, Tržno komuniciranje, Ekonomika, Izvajanje projekta, Pospeševanje prodaje, Komercialno poslovanje, Podjetniško razmišljanje v gospodarstvu, Poslovanje trgovskega podjetja, Računovodenje in plačilni promet trgovskega podjetja,

Spremljanje poslovanja trgovskega podjetja, Trgovina kot gospodarska dejavnost, Temelji gospodarstva (Oddano: 13 IG, 3 N)

9. **Športna vzgoja:** Športna vzgoja (Oddano 3N)

Oddana so bila tudi gradiva tujih avtorjev. Teh gradiv nisem ocenjevala. Ocenila sem samo navodila učitelja za uporabo tega gradiva, če je bilo priloženo.

Predmeti za katere ni bilo oddano ne navodil (N) ne gradiva (IG) (13):

1. Aranžerstvo
2. Finančno poslovanje
3. Pravna organiziranost družbenih odnosov
4. Prehrana športnika
5. Prodaja blaga (ekonomski del)
6. Upravljanje z blagovno skupino tekstilij in drogerijskih izdelkov
7. Upravljanje z blagovno skupino tehnike
8. Psihologija (SSI)
9. Razvrščanje blaga
10. Restavriranje
11. Slovenski jezik (POK)
12. Statistika
13. Zavarovalne storitve

4. METODOLOGIJA OCENJEVANJA GRADIV

Za namen ocenjevanja gradiv sem pripravila ocenjevalno lestvico (Priloga 3). Dokumente, ki sem jih prejela, sem razdelila v tri skupine:

- Interno gradivo (IG). Gre za gradivo, ki ga dijak lahko uporablja za učenje.
- Navodila za opravljanje izpita (N) Dokument ne vsebuje učnega gradiva ampak samo informacije o gradivu, načinu in pogostosti potrebnega stika z učiteljem, navedbo vseh obveznosti, ki jim mora dijak opraviti pri predmetu, način opravljanja izpita. V ta sklop so bili uvrščeni tudi dokumenti, ki so vsebovali izpitna vprašanja, ne pa samih virov znanja.
- Gradivo tujih avtorjev. Teh gradiv nisem ocenjevala. Ocenila sem samo navodila, če jih je učitelj priložil k takemu gradivu.

Za vsa interna gradiva sem izpolnila ocenjevalno lestvico v celoti. Gradivo je bilo ocenjeno po osmih kriterijih in sicer na tristopenjski lestvici (**Da:** popolnoma ustreza kriteriju, **Deloma:** deloma ustreza kriteriju, **Ne:** ne ustreza kriteriju).

Za vsa Navodila za opravljanje izpita sem izpolnila ocenjevalno letvico za dve postavki: Navodila za opravljanje izpita in Dodatna navodila za gradivo, ki ga ni pripravil učitelj. Tudi navodila so bila ocenjena na tristopenjski lestvici (**Da:** popolnoma ustreza kriteriju, **Deloma:** deloma ustreza kriteriju, **Ne:** ne ustreza kriteriju).

Ocenjevalni list

Ocenjevalni list je sestavljen iz devetih kriterijev za ocenjevanje gradiv. Vsak kriterij opredeljuje več trditev in sicer:

- Struktura gradiva (7 trditev)
- Multimedijski elementi v gradivu (3 trditve)
- Metodična ustreznost (5 trditev)
- Načelo učenja (5 trditev)
- Motivacijski elementi (4 trditve)
- Jezikovna ustreznost (3 trditve)
- Oblikovna ustreznost (3 trditve)
- Za potrebe evalvacije navodil za opravljanje obveznosti je bil izbran kriterij Navodila za opravljanje izpita s petimi trditvami.
- Dodan je tudi kriterij Dodatna navodila, če gre za gradivo, ki ga ni pripravil učitelj z dvema trditvama.

Odgovori so bili beleženi na tristopenjski lestvici: Da, Deloma in Ne. Za potrebe obdelave podatkov sem odgovore pretvorila v številčno lestvico: Da=1, Deloma=2, Ne=3.

Lestvica je bila sestavljena iz pozitivnih trditev o lastnostih gradiva. Da oz. 1 točka pomeni, da je lastnost v gradivu prisotna, Deloma oz. 2 točki pomeni, da je lastnost deloma prisotna, Ne oz. 3 točke pomeni, da lastnost ni prisotna.

Za potrebe analize po posameznih kriterijih, sem uporabila povprečja rezultatov posameznih trditev, ki so sestavljale skupni kriterij.

Za potrebe analize po predmetnih skupinah, sem uporabila povprečja posameznih gradiv, ki so bila uvrščena v skupno predmetno skupino.

Rezultati so zato lahko prikazani po predmetnih skupinah in po kriterijih za oceno gradiv.

V poročilu posredujem analizo gradiv po predmetnih skupinah. Na voljo imam tudi podatke za vsako posamezno gradivo. Zainteresirani lahko pridobijo vpogled v analizo svojega gradiva v svetovalni službi.

5. PREGLED REZULTATOV ANALIZE GRADIV IN PRIPOROČILA ZA IZBOLJŠAVE

Povprečje ocene od 1 do 2 pomeni, da je v gradivih upoštevan posamezen kriterij za kakovostno gradivo in sicer 1 pomeni, da je kriterij upoštevan v celoti, 2 pa da je upoštevan deloma.

Poenostavljeno povedano: povprečje 1 do 2 pomeni pretežno upoštevanje posameznega kriterija za pripravo kakovostnega gradiva.

Povprečje ocene od 2 do 3 pomeni, da je v gradivih posamezen kriterij deloma (2 točki) ali pa da sploh ni upoštevan (3 točke). Poenostavljeno povedano: povprečje 2 do 3 točke pomeni neupoštevanje posameznega kriterija za pripravo kakovostnega gradiva.

5.1. REZULTATI OCENJEVANJA VSEH INTERNIH GRADIV (IG) PO VSEH

KRITERIJIH

Ocenjeno je bilo 53 gradiv. Spodnji graf prikazuje ocene po kriterijih in po predmetnih skupinah.

Vsa gradiva

Povprečje ocen vseh gradiv kaže, da so gradiva ustrezna oblikovno in jezikovno. Deloma je ustrezna tudi struktura gradiva in metodična ustreznost. Deloma so prisotna načela učenja in multimedijski elementi. V povprečju neustrezno pa so v gradivih zastopani motivacijski elementi in navodila za učenje in opravljanje obveznosti.

Tuji jeziki

Gradiva so v povprečju ustrezna po kriterijih: Oblikovna ustreznost in multimedijski elementi

Deloma so ustrezna po kriterijih: Motivacijski elementi in Metodična ustreznost

Gradiva so v povprečju neustrezna po kriterijih: Jezikovna ustreznost, struktura gradiva, načelo učenja in navodila za učenje in opravljanje obveznosti.

Matematika

Gradiva so v povprečju ustrezna po kriterijih: Struktura gradiva, Multimedijski elementi, Načelo učenja in navodila za učenje in opravljanje obveznosti.

Deloma so ustrezna po kriterijih: Oblikovna ustreznost, jezikovna ustreznost, metodična ustreznost, motivacijski elementi.

Slovenščina

Gradiva so v povprečju ustrezna po kriterijih: Jezikovna ustreznost, Struktura gradiva, Metodična ustreznost

Deloma so ustrezna po kriterijih: Oblikovna ustreznost, Načelo učenja

Gradiva so v povprečju neustrezna po kriterijih: Multimedijski elementi, Motivacijski elementi, navodila za učenje in opravljanje obveznosti.

Družboslovni predmeti

Gradiva so v povprečju ustrezna po kriterijih: Oblikovna ustreznost, Jezikovna ustreznost, Struktura gradiva, Metodična ustreznost

Gradiva so v povprečju neustrezna po kriterijih: Multimedijski elementi, Načelo učenja, Motivacijski elementi, navodila za učenje in opravljanje obveznosti.

Naravoslovje

Gradiva so v povprečju ustrezna po kriterijih: Multimedijski elementi

Deloma so ustrezna po kriterijih: Jezikovna ustreznost, Oblikovna ustreznost, Struktura gradiva, Metodična ustreznost, Načelo učenja, Motivacijski elementi

Gradiva so v povprečju neustrezna po kriterijih: Metodična ustreznost, Navodila za učenje in opravljanje obveznosti.

Ekonomisti

Gradiva so v povprečju ustrezna po kriterijih: Oblikovna ustreznost, Jezikovna ustreznost.

Deloma so ustrezna po kriterijih: Struktura gradiva, Načelo učenja, Motivacijski elementi, Navodila za učenje in opravljanje obveznosti, Metodična ustreznost.

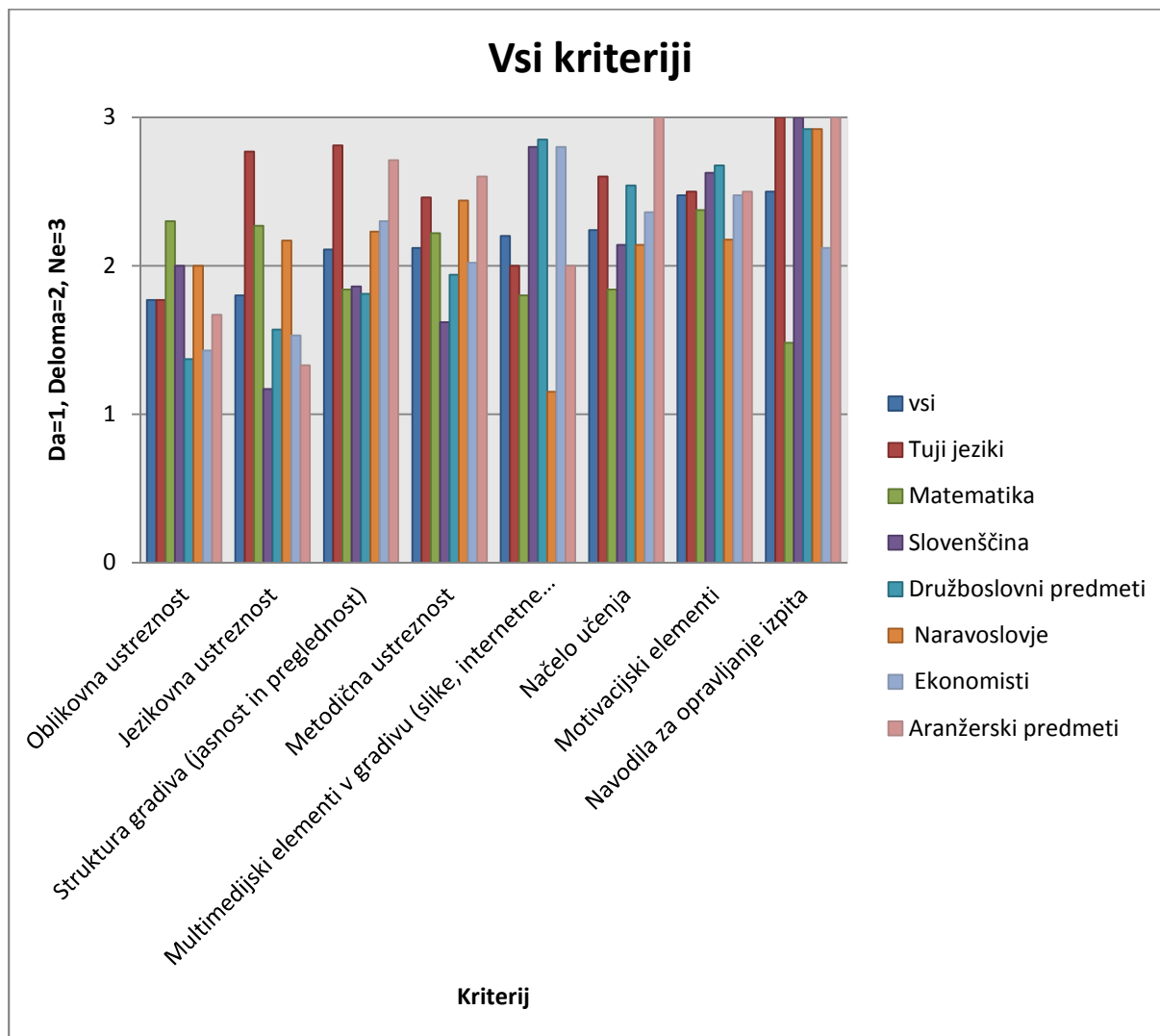
Gradiva so v povprečju neustrezna po kriterijih: Multimedijski elementi

Aranžerski predmeti

Gradiva so v povprečju ustrezna po kriterijih: Oblikovna ustreznost, Jezikovna ustreznost.

Deloma so ustrezna po kriterijih: Multimedijski elementi, Motivacijski elementi.

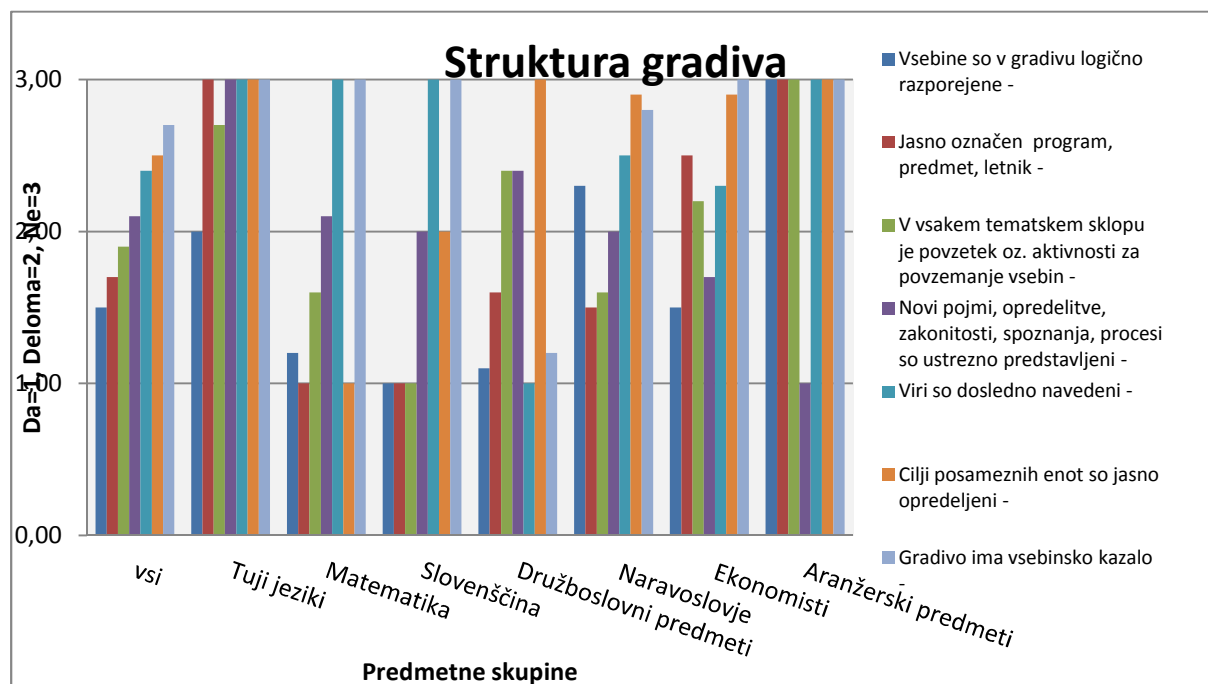
Gradiva so v povprečju neustrezna po kriterijih: Struktura gradiva, Metodična ustreznost, Načelo učenja, Navodila za učenje in opravljanje obveznosti

V nadaljevanju bodo kriteriji razčlenjeni, tako da bodo predmetne skupine dobile vpogled v možnost za izboljšave znotraj posameznih kriterijev dobrega gradiva. Ustreznost gradiv bo pri vsakem kriteriju predstavljena grafično in v tabeli. Za izboljšanje gradiv se bo potrebno posvetiti lastnostim gradiva, ki so bile ocenjene kot neustrezne ali deloma ustrezne. Ob rezultatih vsakega kriterija je dodan POUĐAREK, v katerem navajam pomanjkljivosti, ki jih je pri kriteriju najbolj pomembno odpraviti.

5.2. REZULTATI OCENJEVANJA PO POSAMEZNIH KRITERIJIH

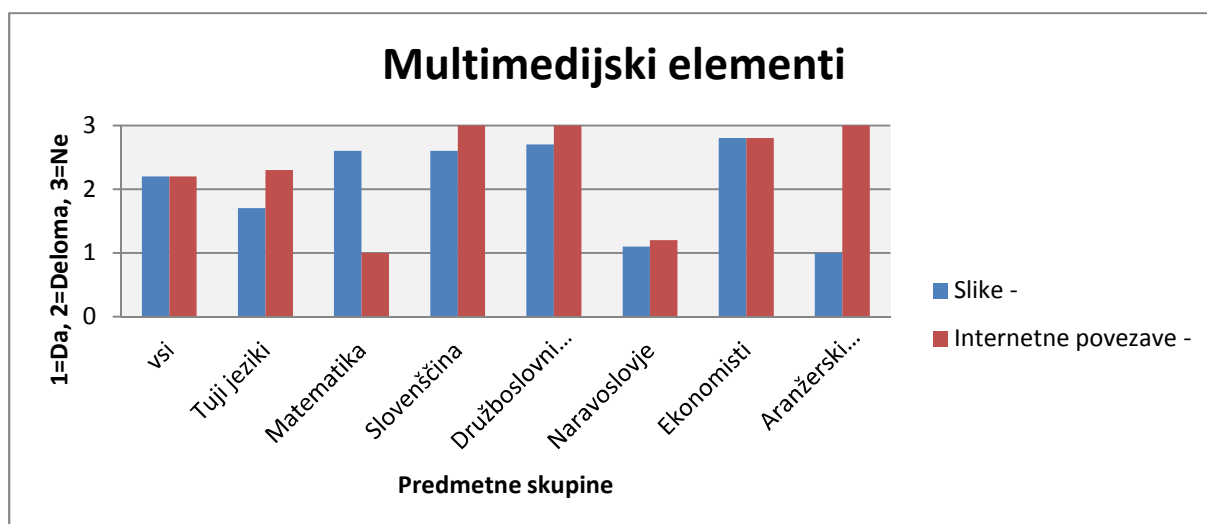
5.2.1. STRUKTURA GRADIV

Ustreznost Strukture gradiva	vsi	Tuji jeziki	Matematika	Slovenščina	Družboslovni predmeti	Naravoslovje	Ekonomisti	Aranžerski predmeti
Vsebine so v gradivu logično razporejene -	Da	Deloma	Da	Da	Da	Deloma	Da	Ne
Jasno označen program, predmet, letnik -	Da	Ne	Da	Da	Da	Da	Ne	Ne
V vsakem tematskem sklopu je povzetek oz. aktivnosti za povzemanje vsebin -	Deloma	Ne	Da	Da	Ne	Da	Deloma	Ne
Novi pojmi, opredelitve, zakonitosti, spoznanja, procesi so ustrezno predstavljeni -	Deloma	Ne	Deloma	Deloma	Ne	Deloma	Da	Da
Viri so dosledno navedeni -	Ne	Ne	Ne	Ne	Da	Ne	Deloma	Ne
Cilji posameznih enot so jasno opredeljeni -	Ne	Ne	Da	Deloma	Ne	Ne	Ne	Ne
Gradivo ima vsebinsko kazalo -	Ne	Ne	Ne	Ne	Da	Ne	Ne	Ne

POUDAREK: Za povečanje uporabnosti gradiv, je potrebno dodati kazala, opredeliti cilje posameznih enot in dodati povzetke oz. aktivnosti za povzemanje vsebin.

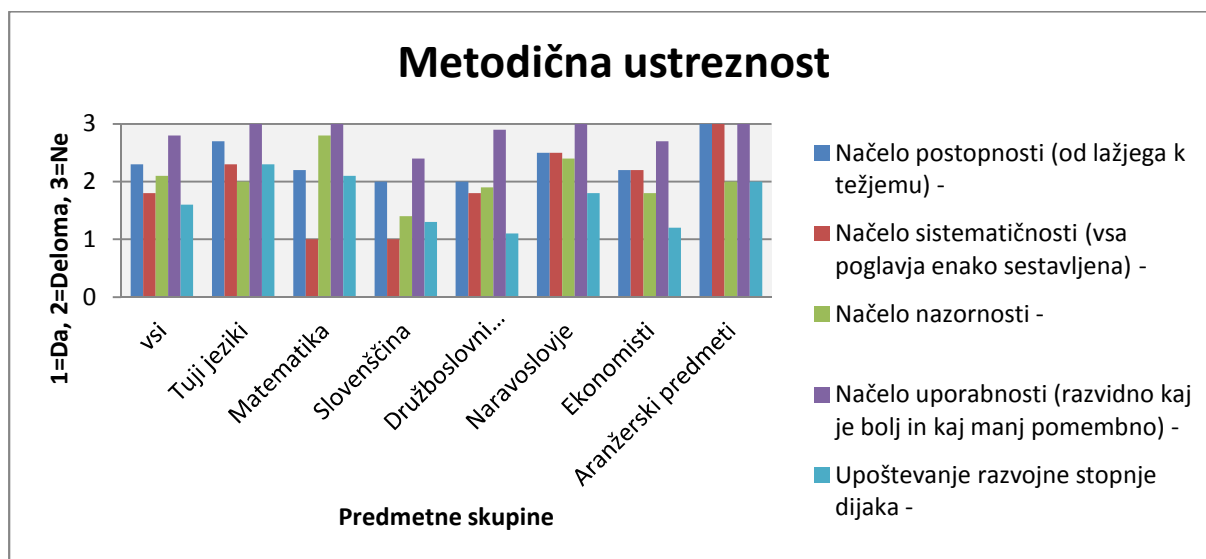
5.2.2. MULTIMEDIJSKI ELEMENTI V GRADIVIH

Multimedijski elementi v gradivu	vsi	Tuji jeziki	Matematika	Slovenščina	Družboslovni predmeti	Naravoslovje	Ekonomisti	Aranžerski predmeti
Slike -	Deloma	Da	Ne	Ne	Ne	Da	Ne	Da
Internetne povezave -	Deloma	Deloma	Da	Ne	Ne	Da	Ne	Ne
Delovanje internetnih povezav -	Da	Da	Da	0	0	Da	0	0

POUDAREK: Multimedijski elementi povečajo zapornitev gradiva, motivacijo za uporabo gradiva, zato jih je smiselno dodati v gradivo.

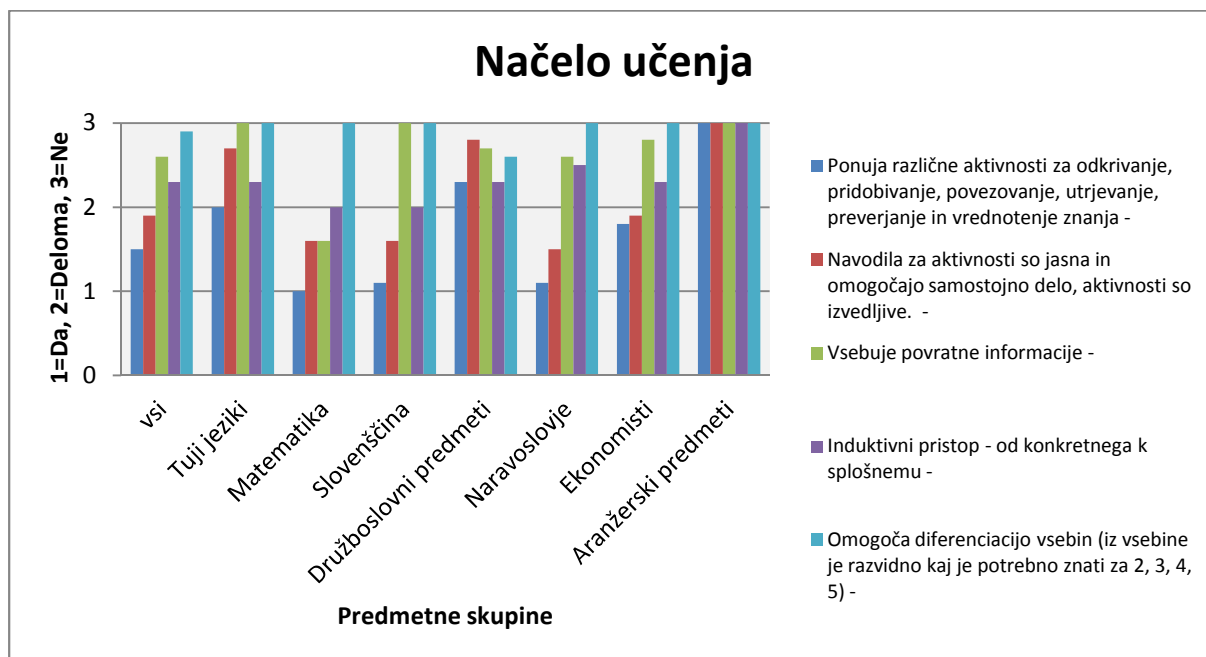
5.2.3. METODIČNA USTREZNOST GRADIV

Metodična ustreznost gradiva	vsi	Tuji jeziki	Matematika	Slovenščina	Družboslovni predmeti	Naravoslovje	Ekonomisti	Aranžerski predmeti
Načelo postopnosti (od lažjega k težjemu) -	Deloma	Ne	Deloma	Deloma	Deloma	Ne	Deloma	Ne
Načelo sistematičnosti (vsa poglavja enako sestavljena) -	Deloma	Deloma	Da	Da	Deloma	Ne	Deloma	Ne
Načelo nazornosti -	Deloma	Deloma	Ne	Da	Deloma	Ne	Deloma	Deloma
Načelo uporabnosti (razvidno kaj je bolj in kaj manj pomembno) -	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Upoštevanje razvojne stopnje dijaka -	Da	Deloma	Deloma	Da	Da	Deloma	Da	Deloma

POUDAREK: Pri tem kriteriju bi bilo posebno pozornost potrebno posvetiti izboljšavam gradiv, ki bi dijakom omogočile, da bi znali presoditi, kaj v gradivu je bolj in kaj manj pomembno.

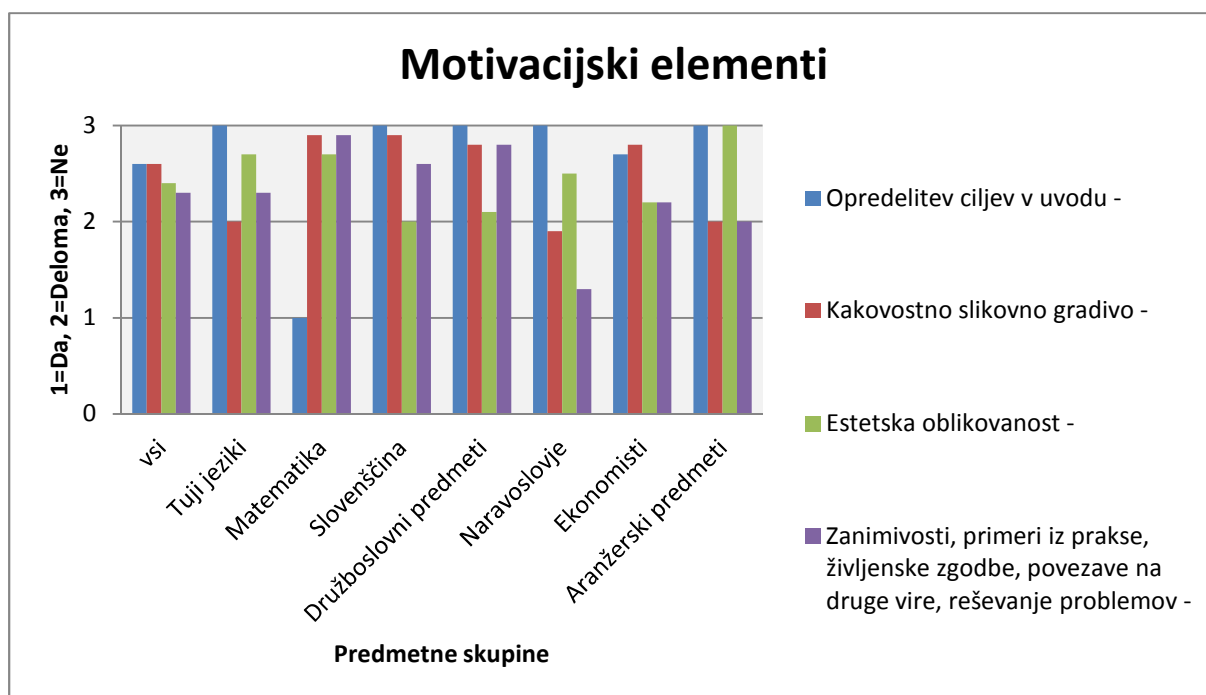
5.2.4. NAČELO UČENJA

	vsi	Tuji jeziki	Matematika	Slovenščina	Družboslovni predmeti	Naravoslovje	Ekonomisti	Aranžerski predmeti
Ponuja različne aktivnosti za odkrivanje, pridobivanje, povezovanje, utrjevanje, preverjanje in vrednotenje znanja -	Da	Deloma	Da	Da	Deloma	Da	Deloma	Ne
Navodila za aktivnosti so jasna in omogočajo samostojno delo, aktivnosti so izvedljive. -	Deloma	Deloma	Da	Da	Ne	Da	Deloma	Ne
Vsebuje povratne informacije -	Ne	Ne	Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Induktivni pristop - od konkretnega k splošnemu -	Deloma	Deloma	Deloma	Deloma	Deloma	Ne	Ne	Ne
Omogoča diferenciacijo vsebin (iz vsebine je razvidno kaj je potrebno znati za 2, 3, 4, 5) -	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

POUDAREK: Načelo učenja je za uporabnost gradiv izjemnega pomena, vendar je v sedanjih gradivih zelo šibko prisotno. V izboljšavah mora biti omogočena diferenciacija vsebin vsaj glede minimalnih standardov znanja. Kjer niso, morajo biti dodane aktivnosti za odkrivanje, pridobivanje, povezovanje, utrjevanje, preverjanje in vrednotenje znanja. Tu si lahko pomagate z dodajanjem multimedijskih elementov.

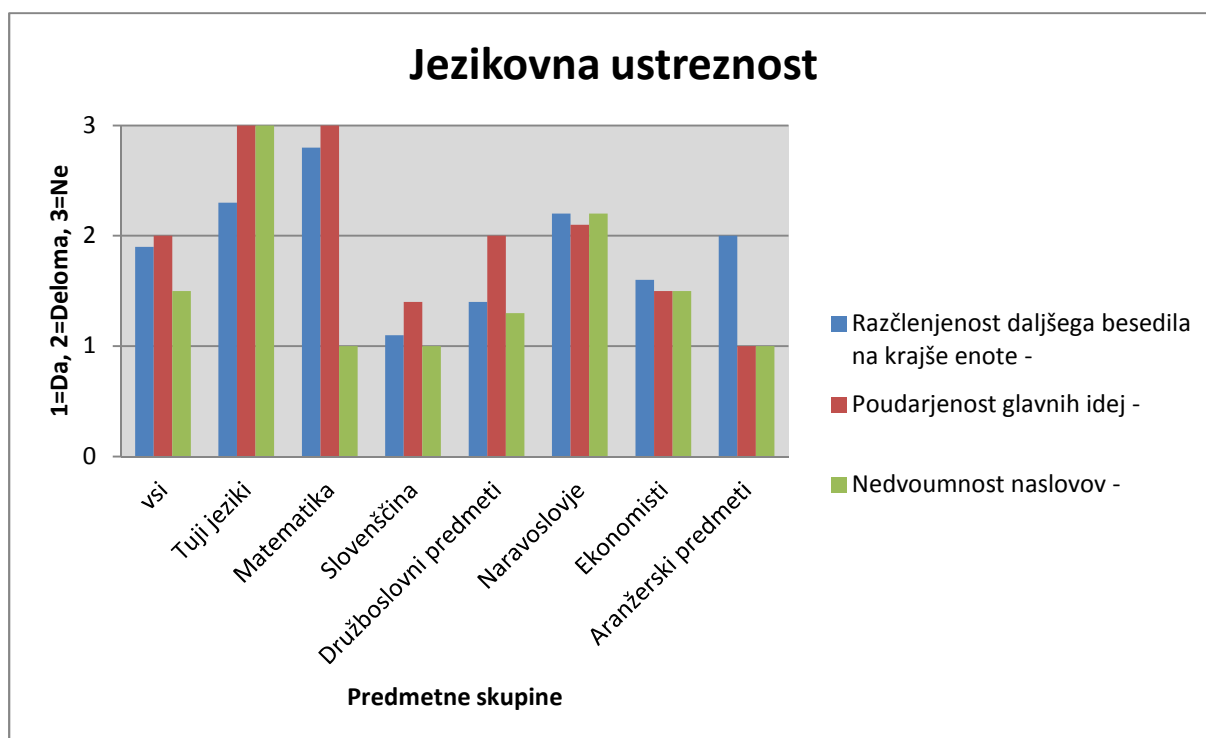
5.2.5. MOTIVACIJSKI ELEMENTI V GRADIVIH

Prisotnost motivacijskih elementov	vsi	Tuji jeziki	Matematika	Slovenščina	Družboslovni predmeti	Naravoslovje	Ekonomisti	Aranžerski predmeti
Opredelitev ciljev v uvodu -	Ne	Ne	Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Kakovostno slikovno gradivo -	Ne	Deloma	Ne	Ne	Ne	Deloma	Ne	Deloma
Estetska oblikovanost -	Ne	Ne	Ne	Deloma	Deloma	Ne	Deloma	Ne
Zanimivosti, primeri iz prakse, življenjske zgodbe, povezave na druge vire, reševanje problemov -	Deloma	Deloma	Ne	Ne	Ne	Da	Deloma	Deloma

POUDAREK: Motivacijski elementi so z redkimi izjemami v gradivih zelo malo prisotni, so pa zelo pomembni za dijake, ki ta gradiva uporabljajo, zato jih je vredno dodati.

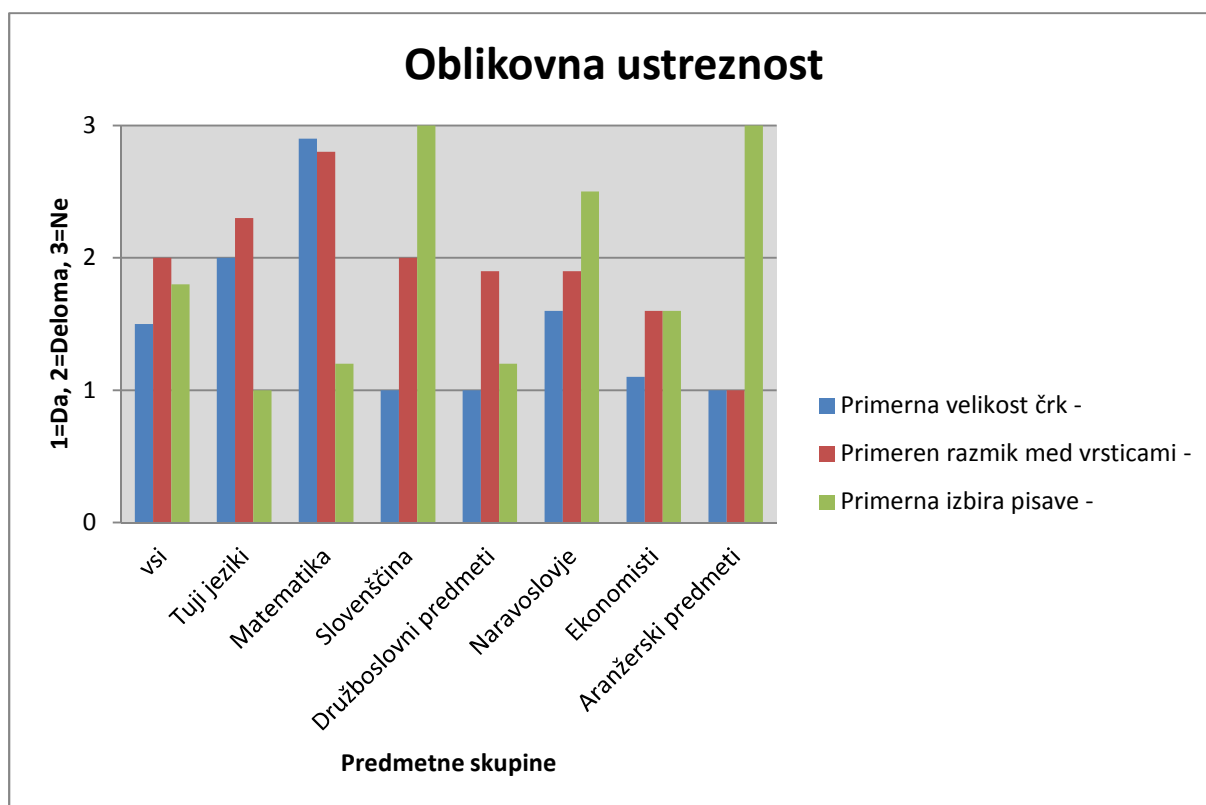
5.2.6. JEZIKOVNA USTREZNOST GRADIV

Jezikovna ustreznost	vsi	Tuji jeziki	Matematika	Slovenščina	Družboslovni predmeti	Naravoslovje	Ekonomisti	Aranžerski predmeti
Razčlenjenost daljšega besedila na krajše enote -	Deloma	Deloma	Ne	Da	Da	Deloma	Da	Deloma
Poudarjenost glavnih idej -	Deloma	Ne	Ne	Da	Deloma	Deloma	Da	Da
Nedvoumnost naslovov -	Da	Ne	Da	Da	Da	Deloma	Da	Da

POUDAREK: Jezikovna ustreznost je kriterij, ki je v povprečju dokaj dobro zastopan v gradivih, kjer ni, je potrebno to popraviti, saj gre za osnove dobrega gradiva.

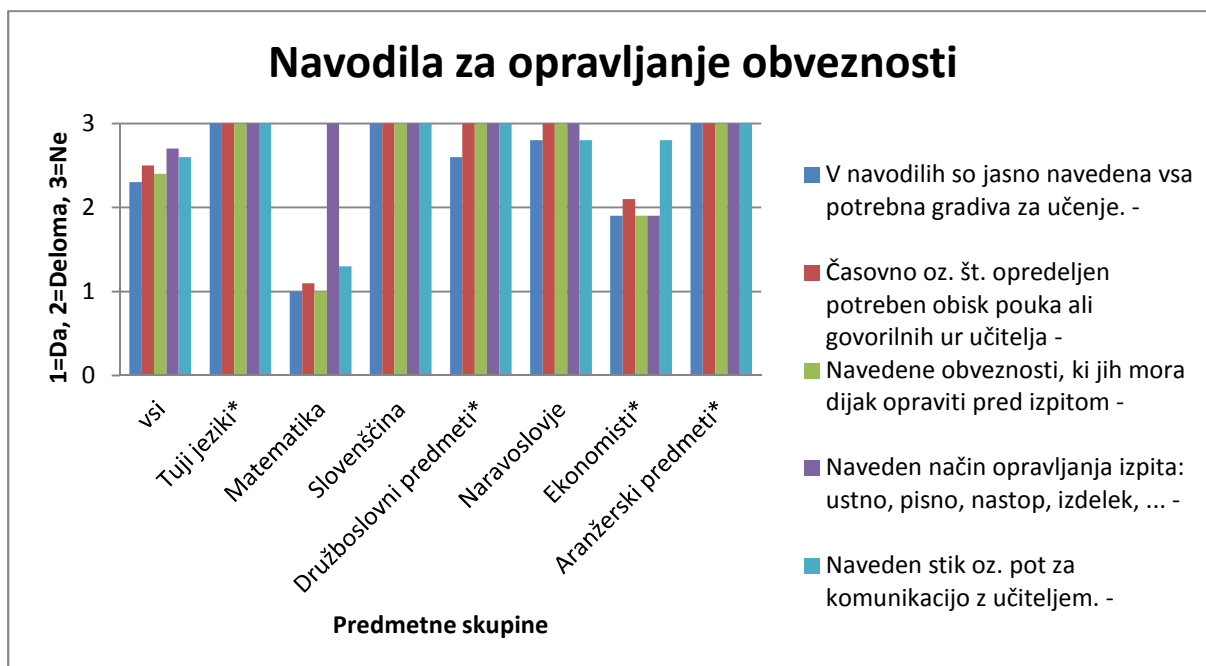
5.2.7. OBLIKOVNA USTREZNOST GRADIV

	vsi	Tuji jeziki	Matematika	Slovenščina	Družboslovni predmeti	Naravoslovje	Ekonomisti	Aranžerski predmeti
Primerna velikost črk -	Da	Deloma	Ne	Da	Da	Da	Da	Da
Primeren razmik med vrsticami -	Deloma	Deloma	Ne	Deloma	Deloma	Deloma	Da	Da
Primerna izbira pisave -	Deloma	Da	Da	Ne	Da	Ne	Da	Ne

POUDAREK: Oblikovna ustreznost je izrednega pomena za dijake z disleksijo ali s kakšnimi drugimi težavami, ki jim otežujejo rokovanje s pisnim gradivom. Tudi za tiste, ki teh težav nimajo, so gradiva, ki so oblikovno ustrezna, boljša.

5.2.8. NAVODILA ZA OPRAVLJANJE OBVEZNOSTI

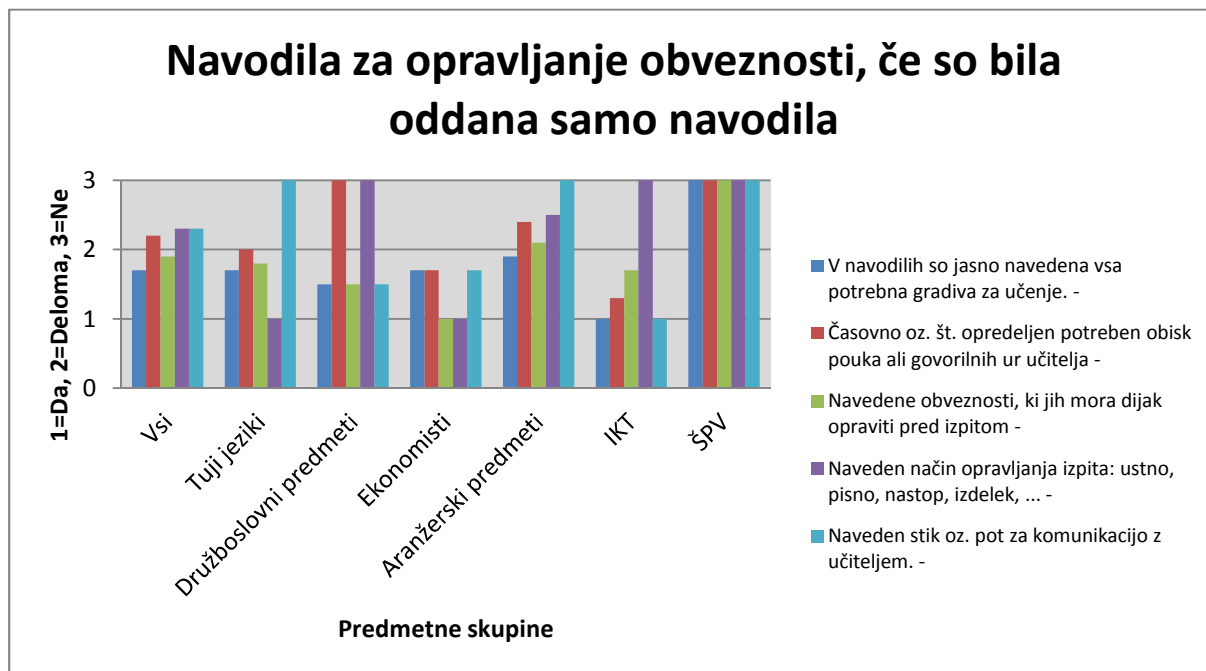

	vsi	Tuji jeziki*	Matematika	Slovenščina	Družboslovni predmeti*	Naravoslovje	Ekonomisti*	Aranžerski predmeti*
V navodilih so jasno navedena vsa potrebna gradiva za učenje. -	Deloma	Ne	Da	Ne	Ne	Ne	Deloma	Ne
Časovno oz. št. opredeljen potreben obisk pouka ali govornih ur učitelja -	Ne	Ne	Da	Ne	Ne	Ne	Deloma	Ne
Navedene obveznosti, ki jih mora dijak opraviti pred izpitom -	Ne	Ne	Da	Ne	Ne	Ne	Deloma	Ne
Naveden način opravljanja izpita: ustno, pisno, nastop, izdelek, ... -	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Deloma	Ne
Naveden stik oz. pot za komunikacijo z učiteljem. -	Ne	Ne	Da	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

* Glej tudi sumarnik in grafe za oddana samo navodila

POUDAREK: Navodila predstavljajo dijakom, ki ne obiskujejo pouka, osnovne smernice za ustrezno pripravo na izpit, zato morajo nujno vsebovati: 1. Stik oz. pot za komunikacijo z učiteljem, 2. Minimalno št. obveznih konzultacij z učiteljem, 3. Navedbo vseh obveznosti, ki jih mora dijak opraviti poleg samega izpita, 4. Jasno informacijo ali je priloženo gradivo dovolj, če ni morajo biti ostala gradiva navedena, 5. Način opravljanja izpita (po delih, pisno, ustno, v obliki izdelka, nastop).

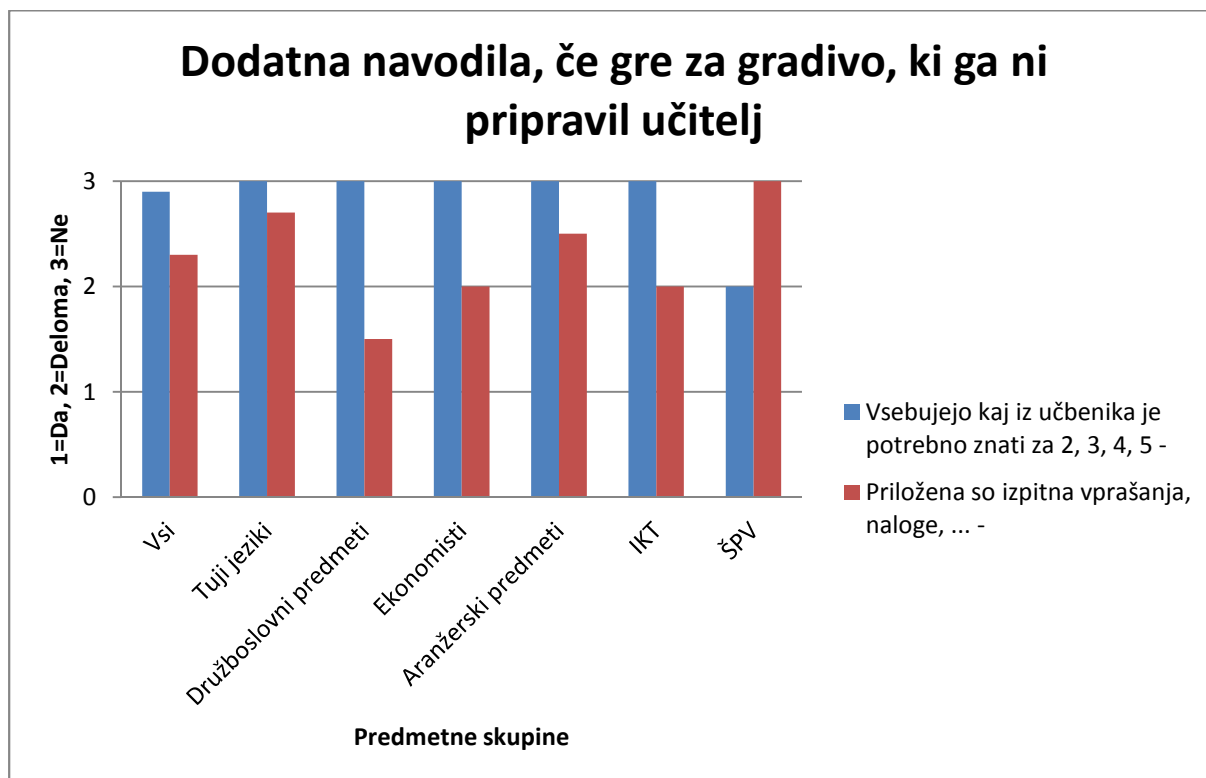
5.2.9. NAVODILA ZA OPRAVLJANJE OBVEZNOSTI, ČE SO BILA ODDANA SAMO NAVODILA

	Vsi	Tuji jeziki	Družboslovni predmeti	Ekonomisti	Aranžerski predmeti	IKT	ŠPV
V navodilih so jasno navedena vsa potrebna gradiva za učenje. -	Da	Da	Da	Da	Deloma	Da	Ne
Časovno oz. št. opredeljen potreben obisk pouka ali govorilnih ur učitelja -	Deloma	Deloma	Ne	Da	Ne	Da	Ne
Navedene obveznosti, ki jih mora dijak opraviti pred izpitom -	Deloma	Deloma	Da	Da	Deloma	Da	Ne
Naveden način opravljanja izpita: ustno, pisno, nastop, izdelek, ... -	Deloma	Da	Ne	Da	Ne	Ne	Ne
Naveden stik oz. pot za komunikacijo z učiteljem. -	Deloma	Ne	Da	Da	Ne	Da	Ne

POUDAREK: Nekatera navodila so bila oddana ločeno od gradiv, ni bilo vedno razvidno h kateremu gradivu pripadajo. Nekatera navodila pa so bila oddana brez gradiv. V tem poglavju so bila ocenjena tu navedena navodila. Ocene so nekoliko boljše kot pri navodilih, ki so spremljala gradivo, kar pripisujem temu, da so učitelji, ki niso pripravili gradiva, več pozornosti namenili ustreznemu informiranju dijakov z navodili. Kljub temu pa so tudi ta navodila potrebna izboljšav. Pri nekaterih predmetnih skupinah je potrebno izboljšati vse postavke navodil, pri vseh pa vsaj nekatere.

5.2.10. DODATNA NAVODILA, KJER NI INTERNEGA GRADIVA; AMPAK SAMO NAVEDBA UČBENIKA

	Vsi	Tuji jeziki	Družboslovni predmeti	Ekonomisti	Aranžerski predmeti	IKT	ŠPV
Vsebujejo kaj iz učbenika je potrebno znati za 2, 3, 4, 5 -	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Deloma
Priložena so izpitna vprašanja, naloge, ... -	Deloma	Ne	Da	Deloma	Ne	Deloma	Ne

POUDAREK: Če se morajo dijaki učiti iz učbenika, je zelo pomembno, da poleg tega, da je učbenik naveden, dijakom olajšate učenje tako, da opredelite minimalne standarde v učbeniku in dodate primere testov, izpitnih vprašanj, nalog, da si bo dijak lažje predstavljal, kaj ga čaka na izpitu.

6. ZAKLJUČEK

Za oceno gradiv smo se odločili, ker se zavedamo pomena gradiv za dijake, ki ali ne obiskujejo pouka, ali zaradi katerih drugih razlogov potrebujejo ta gradiva.

Za ocenjevanje so učitelji oddali 53 gradiv (nekatera gradiva so vsebovala tudi navodila) in 30 navodil za uporabo gradiva in pripravo na izpit.

Gradiva so bila ocenjena po naslednjih kriterijih:

- Struktura gradiva (7 podrejenih kriterijev)
- Multimedijski elementi v gradivu (3 podrejeni kriteriji)
- Metodična ustreznost (5 podrejenih kriterijev)
- Načelo učenja (5 podrejenih kriterijev)
- Motivacijski elementi (4 podrejenih kriterijev)
- Jezikovna ustreznost (3 podrejeni kriteriji)
- Oblikovna ustreznost (3 podrejeni kriteriji)
- Za potrebe evalvacije navodil za opravljanje obveznosti je bil izbran kriterij Navodila za opravljanje izpita s petimi podrejenimi kriteriji.
- Dodan je tudi kriterij Dodatna navodila, če gre za gradivo, ki ga ni pripravil učitelj z dvema podrejenima kriterijema

Ocene so v poročilu pripravljene glede na povprečje vseh gradiv in po povprečjih v devetih predmetnih skupinah. Gradiva so bila v predmetne skupine razdeljena zaradi večje preglednosti in zaradi možnosti interpretacije po aktivih. V svetovalni službi pa si je možno ogledati tudi ocene posameznih gradiv.

Gradiva so zelo različno pripravljena in so tudi po kriterijih zelo različno ocenjena. Kljub temu pa je možno podati nekaj skupnih ocen.

Oblikovno in jezikovno je večina gradiv vsaj deloma ustrezna.

Pri strukturi gradiv je potrebno dodati kazala, jasno opredeliti cilje posameznih enot in odpraviti druge šibkosti, ki so bile pri različnih gradivih različne.

V gradiva bi bilo potrebno dodati motivacijske elemente, kar se prepleta tudi s področjem multimedijskih elementov. Z dodajanjem spletnih strani z nalogami, interaktivnimi vsebinami ali zgolj za ponazoritev vsebine gradiva, se dijakom omogoči, da aktivno delajo z gradivom, dobijo dodatno razlago, ob tem pa si olajšajo tudi zapomnitev gradiva.

Načelo učenja je za uporabnost gradiv izjemnega pomena, vendar je v sedanjih gradivih zelo šibko prisotno. V izboljšavah mora biti omogočena diferenciacija vsebin vsaj glede minimalnih standardov znanja. Kjer niso, morajo biti dodane aktivnosti za odkrivanje, pridobivanje, povezovanje, utrjevanje, preverjanje in vrednotenje znanja. Zaželeni so primeri iz vsakdanjega življenja.

Navodila predstavljajo dijakom, ki ne obiskujejo pouka, osnovne smernice za ustrezno pripravo na izpit, zato morajo nujno vsebovati: 1. Stik oz. pot za komunikacijo z učiteljem, 2. Minimalno št. obveznih konzultacij z učiteljem, 3. Navedbo vseh obveznosti, ki jih mora dijak opraviti poleg samega izpita, 4. Jasno informacijo ali je priloženo gradivo dovolj, če ni morajo biti ostala gradiva navedena, 5. Način opravljanja izpita (po delih, pisno, ustno, v obliki izdelka, nastop).

V primeru, da učitelj pripravi samo navodila za uporabo učbenika, pa morajo ta vsebovati še minimalne standarde in dodani morajo biti primeri testov, izpitnih vprašanj, nalog, da si bo dijak lažje predstavljal, kaj ga čaka na izpitu.

V šolskem letu 2014/2015 smo storili velik korak na področju priprave internih učnih gradiv za dijake. Dijaki, ki ne obiskujejo pouka ali imajo težave pri pripravi lastnih izpiskov, ali pri učenju iz učbenika, imajo pri večini predmetov možnost dostopa do gradiv, ki jih potrebujejo.

Delo moramo vsekakor nadaljevati. Smernice za leto 2015/2016 so lahko priprava gradiv še na predmetnih področjih, kjer jih je bilo do sedaj malo ali pa sploh nič (priloga 5 in priloga 6). In delo na izboljšanju gradiv v skladu z ugotovitvami v tem poročilu in uveljavljenimi strokovnimi priporočili za pripravo gradiv, ki so tudi predstavljena v tem poročilu.

7. VIRI

1. ŠTEFANC, Damijan Z učnimi gradivi do kakovostnega znanja : poročilo o evalvaciji empirične raziskave in racionalne evalvacije : značilnosti in uporaba učnih gradiv v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju / [pri nastajanju poročila so sodelovali Damijan Štefanc, Jasna Mažgon, Danuša Škapin ; ilustracije Aleksander Nišavić Aco, Vladimir Leben]. - Ljubljana : Center RS za poklicno izobraževanje, 2011, Način dostopa: (URL): http://www.cpi.si/files/cpi/userfiles/Datoteke/evalvacija/Z-ucnimi-gradivi_www.pdf
2. KREUH, Nives Izhodišča za izdelavo e-učbenikov [Elektronski vir] / Nives Kreuh, Liljana Kač, Gregor Mohorčič. - 2. izd. - Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, 2011 Način dostopa (URL): <http://www.zrss.si/pdf/izhodiisce-e-ucbeniki.pdf>
3. dr. RADULY-ZORGO, Eva Disleksija-vodnik za tutorje [Elektronski vir] / dr. RADULY-ZORGO, Eva, dr. Ian Smythe, dr. Eva Gyarmathy, Ljubljana: Bravo – Društvo za pomoč otrokom in mladostnikom s specifičnimi učnimi težavami, Način dostopa (URL): http://pefprints.pef.uni-lj.si/1304/1/Dislekisja_vodnik_za_tutorje.pdf
4. FORTIČ Helena, Navodila za oblikovanje učnih gradiv [Elektronski vir]/ Helena Fortič, Ljubljana: Projekt Unisvet 2011, Način dostopa (URL): <http://www.unisvet.si/index/index/activityId/44>

8. SEZNAM PRILOG

Priloga 1: Kriteriji za racionalno evalvacijo kakovosti učnih gradiv (Center RS za poklicno izobraževanje, 2007)

Priloga 2: Izhodišča za pripravo e-učbenika (Zavod RS za šolstvo, 2011)

Priloga 3: Ocenjevalna lestvica

Priloga 4: Tabela 2 –Pregled gradiv in navodil po predmetih

Priloga 5: Števila oddanih internih gradiv po programih, letnikih in predmetih, primerjava med aktivni

Priloga 6: Števila oddanih navodil (brez internih gradiv) po programih, letnikih in predmetih, primerjava med aktivni